

P&R terrein Pijnacker

Flora- en Faunawetonderzoek ten behoeve van het bestemmingsplan

31 mei 2011

P&R terrein

Flora- en Faunawetonderzoek ten behoeve van het bestemmingsplan

31 mei 2011

Opgesteld door M.J.C. Barendse (gemeente Pijnacker-Nootdorp)

1. Inleiding

1.1 aanleiding

De gemeente Pijnacker-Nootdorp wil voor het Stationspleingebied in het centrum van Pijnacker een nieuw bestemmingsplan opstellen. In dat kader moet onderzocht worden of de Flora-en Faunawet het plan en de uitvoering daarvan in de weg kan staan.

1.2 Projectdoelstelling

Het doel van deze natuurtoets is in beeld te brengen of er beschermde plant- en diersoorten en beschermde nest- en verblijfplaatsen in het plangebied voorkomen en in dat geval welke en of deze door het plan of de uitvoering daarvan beïnvloed worden.

1.3 Ligging projectgebied

Het plangebied (in figuur 1 binnen het rode vlak), is ongeveer 0,7 ha groot, ligt in kilometerhok 89-448, wordt in het noorden begrensd door de Stationsstraat, een fietsenstalling en de toegang tot het station Pijnacker-centrum van de Randstadrail, aan de oostzijde door de Randstadrail, in het zuiden door de Willem de Zwijgerlaan en in het westen door de watergang tussen het Stationsplein en de tuinen van de woningen aan de Keurmeesterstraat.

Aan de zuid- en westzijde ligt op het voormalige veilingterrein een woonwijk, in het noorden het Emmapark met een in 2009 aangelegde vijver, aan de oostzijde van de Randstadrail ligt het bebouwingslint langs de Klapwijkse weg en daarachter wordt op termijn de woonwijk Ackerswoude gerealiseerd (ligt nu braak na het verwijderen van kassen).

Fig 1. ligging plangebied Stationslokatie (bron: Stroomlijn): rechts van plangebied liggen de Randstadrail Den Haag-Rotterdam, Klapwijkse weg en het in ontwikkeling zijnde gebied van Ackerswoude, links van het plangebied is de bebouwing op het veilingterrein herkenbaar.

2. Werkwijze

2.1 Raadplegen bestaande bronnen

Het plangebied ligt in kilometerhok 89-448 waarvan bij natuurloket de gegevens zijn opgevraagd (dd 15 juni 2010). Daarnaast is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Voor soortverspreidingsgegevens is daarnaast gebruik gemaakt van verspreidingskaarten van de gegevensbeherende organisaties (tabel 1)

Vanwege de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen en broedvogels is een onderzoek uitgevoerd door van der Helm Milieubeheer te Berkel en Rodenrijs. De resultaten van dit onderzoek zijn op 15 februari aan de gemeente Pijnacker-Nootdorp gerapporteerd (bijlage 1)

Tabel 1. geraadpleegde bronnen naast natuurloket en NDFF	
soortgroep	bronnen
Vaatplanten	brochure beschermde planten en dieren in Zuidholland.
Zoogdieren	http://www.zoogdiervereniging.nl ; brochure beschermde planten en dieren in Zuidholland
Vissen	www.ravon.nl ;
Insecten	brochure beschermde planten en dieren in Zuidholland
Vogels	http://www.sovon.nl ; jaarverslag 2010 Vogelwacht Delft en omstreken
Reptielen	www.ravon.nl ; brochure beschermde planten en dieren in Zuidholland
Amfibieën	www.ravon.nl ; brochure beschermde planten en dieren in Zuidholland

2.2 Veldinventarisatie

Op 3 juni en 15 juni 2010 is door de Michel Barendse (bioloog en werkzaam als beleidsmedewerker ecologie bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp) een veldbezoek gebracht aan het gebied.

De waarnemingsomstandigheden en perioden tijdens de veldinventarisaties zijn weergegeven in tabel 2

Tabel 2. Weersomstandigheden tijdens veldinventarisaties				
datum	Temperatuur °C	bewolking	wind	Tijdstip bezoek
3 juni 2010	21°C	1/8	<3Bft	13.15-14.00 uur
15 juni 2010	18°C	4/8	5 Bft	13.30-14.30 uur

Bij de bezoeken van 3 en 15 juni is gelet op de aanwezige biotooptypen, flora en fauna. Deze periode is geschikt om de soortgroepen te inventariseren. Door zichtwaarneming is gelet is op de aanwezigheid van beschermde soorten, sporen en nesten.

Aan de hand van de voorkomende biotooptypen kan worden ingeschat of er een geschikte leefomgeving is voor een beschermde soorten uit de groepen die genoemd zijn in tabel 1.

De veldinventarisatie is uitgevoerd in een gunstige periode en bij gunstige omstandigheden voor het waarnemen van beschermde soorten. Overige soorten werden genoteerd voor zover van belang om de biotopen te kunnen beschrijven, maar er is geen uitputtende lijst gemaakt van voorkomende plantensoorten. De inventarisatie is aangevuld met losse waarnemingen die door de auteur (woonachtig in Pijnacker) bij toevallige passages in de rest van het jaar werden gedaan.

In 2008 is in opdracht van de gemeente een onderzoek naar het voorkomen van Rugstreeppad in het aangrenzende gebied Ackerswoude uitgevoerd. Gegevens van dit onderzoek worden bij de resultaten van dit onderzoek betrokken.

3. Aanwezigheid beschermde flora en fauna

3.1 Beschrijving projectgebied

Het gebied bestaat uit een leegstaand stationsgebouw met daaromheen braakliggend terrein (rond Koninginnedag in gebruik voor een feesttent van de plaatselijke Oranjevereniging), parkeerplaats, spoorlijn, weg, talud beplant met heesters (met een hoogte van ongeveer 1 meter) en een brede watergang. Ten noorden van het gebied ligt een fietsenstalling en is een hoog opgaande populierenlaan aanwezig (zie kaart en foto's).

3.2 Resultaten bureaustudie

Het natuurloket vermeldt voor het gehele kilometerhok (waarvan het plangebied slechts een kleine deel uitmaakt) voor vaatplanten slechts één rode lijst soort. Mogelijk betreft dit Wondklaver die ook in het plangebied is aangetroffen (Rode lijst kwetsbaar, maar niet op lijst van beschermde soorten).

Er worden geen soorten gemeld die in het kader van flora- en faunawet beschermd moeten worden. Er zijn in het kilometerhok 32 vogelsoorten aanwezig die door de flora- en faunawet beschermd zijn. Hierbij dient te worden opgemerkt dat alle in Nederland voorkomende vogelsoorten beschermd zijn, dus ook algemene soorten als Kauw, Merel en Houtduif die in het plangebied zijn waargenomen.

3.3 Inventarisatie biotooptypen

In het gebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

- watergang en oeverzone: tussen de 7 en de 12 meter breed, aan de westzijde begrensd door privétuinen, aan de oostzijde door een populierenlaan en beplante oever. De oevers zijn beschoeid, vooroevers zijn aanwezig aan de oostzijde maar deze zijn niet of nauwelijks begroeid. In de watergang komt vrijwel alleen onderwatervegetatie tot ontwikkeling van Gele plomp. Daarnaast werden, Gele lis, waterzuring en Grote egelskop waargenomen alsmede enkele kroossoorten.
- stationsgebouw: potentieel geschikte verblijfplaats voor vogels en vleermuizen, maar vanwege bepleisterde muren niet voor muurvegetatie.
- braakliggend terrein op plaats van voormalige fietsenstalling en feesttentlokatie: ruderaal begroeiing op zand, vegetatiebedekking minder dan 5%, planten onder meer Bijvoet, Grote zandkool, Akkerkers, Canadese fijnstraal en een enkel exemplaar Wondklaver (Rode lijst kwetsbaar),
- braakliggend terrein: voormalige tuin tussen stationsgebouw en spoorlijn: grasland op zand met grondhoop, kabelhaspels en lokaal wat puin; planten: Kruipertje, Kleine klaver, Langbaardgras, Gestreepte witbol, Gele morgenster, Zandmuur, St janskruid,
- bomen: bolesdoorns, hoogte ongeveer 3-4 meter, kroondiameter 2 meter, in winter zijn de restanten van nesten zichtbaar van kleine zangvogels,
- heesterbeplanting: tussen rijbaan Stationsplein en watergang; Merel
- rijbaan en parkeerplaats: planten, diverse algemene grassoorten, Liggend vetmuur
- spoorbaan: met stenen en 1 meter brede zandige zone: diverse algemene grassoorten, Muurpeper, Reigersbek

3.2 Vaatplanten

Bij de inventarisatie is één Rode lijst soort aangetroffen: Wondklaver (kwetsbaar), maar verder betreft het algemene soorten van ruderaal terreinen en voedselrijke gronden. In het gebied zijn geen beschermde planten aangetroffen. Deze soort is niet wettelijk beschermd.

3.3 Zoogdieren

In het gebied werd een dode Veldmuis aangetroffen. Of het dier daar overleden is of er door een kat naar toe gesleept is kon niet worden vastgesteld. De Veldmuis is een beschermde soort vermeld in Tabel 1 van de flora- en faunawet. Voor deze soort is een lichte toets van toepassing is, inhoudende dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen. Het plangebied is door het formaat (klein) en kwaliteit als leefgebied onvoldoende geschikt voor een populatie veldmuizen.

Het gebied biedt dermate weinig schuilplaatsen en leefgebieden dat het voor soorten als Egel en Wezel niet van belang is. Onderzoek door van der Helm Milieubeheer (bijlage 1) sluit de aanwezigheid van beschermde

verblijfplaatsen van vleermuizen in het Stationsgebouw kan uit. De bomen op het plein zijn gezien hun formaat en het gebrek aan scheuren en gaten ongeschikt om als verblijfplaats voor vleermuizen te dienen. In het gebied worden vleermuizen dermate weinig waargenomen dat het als foerageergebied of als corridor als niet essentieel kan worden aangemerkt. Het is niet uitgesloten dat de herinrichting van het gebied met tuinen aan het water het gebied meer geschikt maakt voor deze diergroep.

3.4 Vogels

Op het water werd een broedende meerkoet op nest aangetroffen en enkele “soepeenden”. Voorts werden in het gebied Merel Kauw en Houtduif waargenomen. In de winter waren in de bolesdoorns de restanten van nesten van kleine zangvogels zichtbaar. In de boompjes zijn geen beschermde verblijfplaatsen van vogels aangetroffen en de kans hierop wordt nihil geacht gezien de geringe diameter van de stam (ongeveer 10 cm) en het feit er geen waarnemingen zijn die er op duiden dat de soorten waarvan nestplaatsen beschermd zijn gebruik maken van de bomen.

In het stationsgebouw zijn geen beschermde verblijfplaatsen van vogels (Huismus) aangetroffen (van der Helm milieubeheer bijlage 1).

Het plan en de werkzaamheden leiden niet tot overtreding van de verbodsbepalingen in de Flora- en Faunawet mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen.

3.5 Amfibieën

Amfibieën of sporen daarvan zijn niet waargenomen. Mogelijk komt in het gebied incidenteel een Gewone pad voor maar het terrein biedt dermate weinig dekking dat het in dat geval waarschijnlijk om slechts een enkel individu zal gaan. Tijdens een eerder onderzoek door Ravon (2008) in het aangrenzende gebied Ackerswoude, dat in potentie kansrijk werd geacht als leefgebied voor de Rugstreeppad, werd het diertje niet aangetroffen. Hierdoor kan uitgesloten worden dat de soort in dit erg kleine en marginale leefgebied wel voor zal komen.

Het plan en de werkzaamheden leiden niet tot overtreding van de verbodsbepalingen in de Flora- en Faunawet

3.6 Vissen

Het Hoogheemraadschap van Delfland stelt zich op het standpunt dat in alle wateren de Kleine modderkuiper voorkomt. Vele onderzoeken in Pijnacker en omgeving brachten de Kleine modderkuiper aan de oppervlakte en het is zeer aannemelijk dat de soort ook in de watergang langs het Stationsplein zal worden aangetroffen. De aanwezigheid van de Bittervoorn kan niet worden uitgesloten.

3.7 Overige diersoorten.

Lokaal werden sprinkhanen aangetroffen, maar bijen en vlinders werden in het geheel niet gesignaleerd. Wat vlinders betreft kan de “juni-dip” (periode tussen twee generaties) een rol spelen. Het kale en ruderaal terrein is niet van dien aard dat hier beschermde soorten kunnen worden verwacht. Algemene en mobiele soorten als Groot en Klein koolwitje, Kleine vos en Atalanta zouden hier aangetroffen kunnen worden en een incidentele waarneming van Icarusblauwtje en Boomblauwtje is evenmin uitgesloten.

3.8 Conclusies met betrekking tot in het projectgebied aanwezige flora en fauna

Ruderaal terreinen komen veel voor en deze terreinen kunnen indien goed ingericht en beheerd een belangrijke bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Dit gebied is echter klein, in het recente verleden intensief gebruikt en ligt zo geïsoleerd van bronpopulaties dat geen beschermde soorten planten of dieren werden aangetroffen of kunnen worden verwacht.

Indien in het stationsgebouw geen beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen en vogels worden aangetroffen staat de flora- en faunawet het plan niet in de weg

4 Ingreep en werkzaamheden

1.1 Nut en noodzaak van de ingreep

Het bestemmingsplan 'P&R-terrein Pijnacker' is een herziening (van een deel) van het bestemmingsplan "Pijnacker centrum" en behelst de (her)ontwikkeling van het huidige P&R-terrein, inclusief het stationsgebouw en directe omgeving. Op deze locatie is woningbouw gepland. De realisatie van deze woningen is echter in strijd met het huidige bestemmingsplan.

Om de realisatie van de woningen op het P&R terrein mogelijk te maken moet er een bestemmingsplan worden opgesteld.

1.2 Uitvoering van de werkzaamheden

Dit project behelst de (her)ontwikkeling van het huidige P&R-terrein, inclusief het stationsgebouw en directe omgeving.

De werkplanning van de ruimtelijke procedures binnen de gemeente houdt rekening met een ontwerpbestemmingsplan in juni 2011 en de vaststelling van het bestemmingsplan in februari 2012.

Het bestemmingsplan treedt in werking daags na afloop van de beroepstermijn. Er bestaat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Indien binnen de beroepstermijn bij de voorzitter Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend, treedt het besluit niet in werking totdat op het verzoek is beslist. Indien geen voorlopige voorziening wordt gevraagd kan een bouwaanvraag worden ingediend.

5. Beschrijving van de effecten op beschermde flora en fauna

5.1 *Vaatplanten*

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen

5.2 *Zoogdieren*

De in het gebied aangetroffen Veldmuis is als beschermde soort vermeld in tabel 1 van de flora- en faunawet waarvoor een lichte toets geldt: het voortbestaan van de soort mag niet in gevaar komen. Het plangebied is van onvoldoende formaat en/of kwaliteit, noch maakt het deel uit van een groter gebied waar de gunstige staat van instandhouding van een veldmuisspopulatie nadelig zou kunnen worden beïnvloed. Derhalve zijn geen effecten te verwachten.

5.3 *Vogels*

Van de werkzaamheden die buiten het broedseizoen plaatsvinden zijn geen nadelige effecten te verwachten. Voor het broedseizoen is geen datumvenster gegeven; broedende vogels mogen nooit worden verstoord. In de periode eind februari tot eind augustus dient men extra alert te zijn op broedende vogels en vestiging van nesten van meerkoet op het water, zangvogels in niet-verwijderde bomen en heesters en Zwarte roodstaart in in aanbouw zijnde woningen. Nesten van vogels zijn ten alle tijden onder de flora- en faunawet beschermd en mogen niet worden verstoord. Het is wel toegestaan voorzorgsmaatregelen te treffen om vestiging van soorten op plaatsen waar deze niet gewenst zijn te verhinderen en dit wordt dan ook sterk aanbevolen.

5.4 *Amfibieën*

Er zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen of sporen daarvan en het voorkomen wordt ook niet waarschijnlijk geacht. Derhalve zijn schadelijke effecten niet te verwachten.

5.5 *Vissen.*

De watergang blijft intact, mogelijk wordt er wel in de oostelijke oeverzone gewerkt. Op Bittervoorns zal dit waarschijnlijk geen effect hebben op de Kleine modderkruiper mogelijk wel omdat deze zich vaak in slootkanten ophoudt.

Sedert 28 maart 2011 beschikt de gemeente Pijnacker-Nootdorp over een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Door volgens deze gedragscode te werken kan overtreding van de verbodbepalingen in de Flora&faunawet worden voorkomen en hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd voor de Kleine modderkruiper. Geadviseerd wordt om werkzaamheden in de oeverzone plaats te laten vinden in de periode augustus tot oktober bij een temperatuur tussen de 10°C en 25°C. Werkzaamheden in de watergang dienen zoveel mogelijk buiten de periode maart tot en met juli te worden uitgevoerd in verband met het voortplantingsseizoen een en ander in overleg met de beleidsmedewerker ecologie van de gemeente.

5.6 *Overige soorten*

Buiten bovengenoemde soortgroepen zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen of te verwachten.

5.7 *Conclusie*

In het plan worden het bestaande stationsgebouw gesloopt, bomen en beplanting verwijderd en zal er woningbouw plaats vinden. Bij het treffen van de juiste voorzorgsmaatregelen zijn er geen nadelige effecten op beschermde flora en fauna of hun leefgebieden omdat die niet in het gebied zijn aangetroffen, het onwaarschijnlijk is dat zij van het gebied gebruik maken vanwege het geringe formaat en gebrek aan kwaliteit. Het gebied maakt geen deel uit van een bestaande verbindingzone of, in het geval van aquatische soorten, het plan beïnvloedt deze verbinding niet.

In tabel 3 zijn de voorzorgsmaatregelen ten behoeve van flora en fauna samengevat.

Tabel 3. voorzorgsmaatregelen ten behoeve van flora en fauna		
soorten	activiteit	voorzorgsmaatregelen
Alle fauna	Voor alle activiteiten	Zorgplicht inhoudende dat indien dieren worden aangetroffen hier zorgvuldig mee wordt omgegaan zodat de kans op beschadiging of doden (direct en indirect) wordt geminimaliseerd.
Vogels, vleermuizen	Slopen stationsgebouw	Slopen in de periode augustus t/m februari of na grondige inspectie op de aanwezigheid van beschermde soorten door een ecologisch deskundige.
Vogels	Rooien van bomen en struikbeplanting	Uitvoeren in periode augustus t/m februari
Vogels en amfibieën	verwijderen van struweel en onderliggend strooisel	Uitvoeren in periode augustus t/m oktober
Vleermuizen	Gebruik van bouwlampen	Niet op het water laten schijnen in de periode maart t/m september in verband met gebruik van watergang als migratieroute door vleermuizen.
Vissen	Werkzaamheden in watergang	

6 Conclusies ten aanzien van de flora- en faunawet

In 2010 is een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd in het plangebied. De bestaande soortgegevens en de resultaten van de veldinventarisaties zijn voldoende betrouwbaar om een beeld te vormen van de aanwezigheid van bedreigde en beschermde planten en dieren binnen het plangebied.

In het projectgebied is slechts één algemene soort (Veldmuis) gevonden uit tabel 1 van de flora en faunawet. Het plan zelf heeft voor de soort geen negatieve gevolgen, de werkzaamheden die met de uitvoering van het plan gepaard gaan mogelijk wel. Bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt voor tabel 1 soorten echter een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen van de flora- en faunawet., mits tijdens de werkzaamheden de voorzorgsplicht in acht wordt genomen. Zwaardere beschermde soorten zijn niet waargenomen.

Indien rekening wordt gehouden met de broedperiode van vogels, voortplantingsperiode en overwinteringsperiode van de Kleine modderkruiper en de aanbevelingen uit tabel 1 worden opgevolgd hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Het plan leidt niet tot overtreding van de verbodsbepalingen in de flora- en faunawet; de uitvoering van de werkzaamheden evenmin mits de in tabel 1 aangegeven mitigerende maatregelen worden getroffen: Aanbevolen wordt om de nieuw te realiseren bebouwing te voorzien van vogelvides, nestpannen, nestkasten en/of spouwmuuren voor vleermuizen. Hiervoor wordt verwezen naar de informatie van vogelbescherming (http://www.vogelbescherming.nl/vogels_beschermen) en <http://www.vleermuis.net/>

Bronnen

- Van der Helm Milieubeheer, 2010, inventarisatie vleermuizen oude stationsgebouw Hofpleinlijn te Pijnacker.
- Vogelwacht Delft en Omstreken, 2010, jaarverslag 2010

<http://www.zoogdiervereniging.nl>;

www.ravon.nl;

<http://www.sovon.nl>

Bijlage

Van der Helm Milieubeheer, 2010, inventarisatie vleermuizen oude stationsgebouw Hofpleinlijn te Pijnacker.